

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก ภาษาอังกฤษจึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นภาษาสากล และเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษย์มากขึ้นทุกวัน ในแต่ละประเทศจึงพยายามส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ในประเทศไทย การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ การรู้ภาษาต่างประเทศจะช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างชนชาติไทยและชนชาติอื่น เพราะมีความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ ทำให้สามารถปฏิบัติตนต่อกันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สังคมโลก (กรมวิชาการ. 2545 : 1 - 2) แม้ว่าในแต่ละระดับการศึกษาของประเทศจะมีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย แต่ก็ยังเป็นที่น่าสงสัยว่า เหตุใดนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจึงได้เรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานจึงไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี (ทันทิวา สุววัตร. 2540 : 4)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในวัด หรือในที่ธรณีสถิงหรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขึ้นอยู่กับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (วิชัย ธรรมเจริญ. 2541 : 26) ด้วยเหตุนี้ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงเป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระทรวงประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2514 และปรับปรุงเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2535 มีทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรทั้งวิชา

สามัญและการศึกษาพระปริยัติธรรมควบคู่กันไปเพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้ในศาสนธรรม และหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้มีความประสงค์จะลาสิกขาก็สามารถนำวุฒิการศึกษาที่ได้ไปใช้เพื่อการศึกษาต่อของรัฐหรือใช้สมัครงานเพื่อประกอบอาชีพได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งของกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา และผู้ปกครองมีฐานะยากจนให้มีโอกาสทางด้านการศึกษาด้วยเหตุที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาสงฆ์ ทำให้ส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งต้องเบียดจ่ายจากงบประมาณสำนักงานพระพุทธศาสนา ไม่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลโดยตรง การได้รับงบประมาณไม่เต็มที่ทำให้เป็นภาระแก่คณะสงฆ์ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ต้องพยายามหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมในการดำเนินการให้เพียงพอ ซึ่งทำให้บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขาดการพัฒนาองค์ความรู้ที่ทันสมัยทั้งด้านวิชาการและเทคนิควิธีการสอน การบริหารจัดการและการประเมินผล (สุภาพร มากแจ้ง. 2548 : 7 - 9) จึงส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร รวมทั้งนักเรียนที่เป็นพระภิกษุสามเณรนั้น ส่วนมากแล้วมาจากต่างจังหวัดไม่สามารถเข้าเรียนโรงเรียนใกล้บ้านได้และด้อยโอกาสทางการศึกษา จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับที่ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 60 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546 : 51)

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั่วประเทศจำนวนทั้งหมด ๔๐๖ โรงเรียน อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 14 กลุ่มโรงเรียน เพื่อควบคุมดูแลการบริหารจัดการโรงเรียนภายในกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานในสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่วนในจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นอยู่กับกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4 มีโรงเรียนทั้งหมด 8 โรงเรียน คือ โรงเรียนศิริวงศ์วิทยา โรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษาวัดโพธาราม โรงเรียนวัดไทรเหนือวิทยา โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าพระเจริญพรต โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาวัดส้มเสี้ยว โรงเรียนศรีนภเชตวิทยา โรงเรียนวัดวาปีรัตนารามวิทยา โรงเรียนวัดโคกเดื่อวิทยา ในปีการศึกษา 2549 มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นสามเณร จำนวน 564 รูป โดยได้เรียนหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 และวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยบูรณาการกับการเรียนรู้ภาษาบาลี ธรรมวินัย และวิชาการพระพุทธศาสนา ส่วนแนวทางการจัดสาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ได้มีการศึกษาสาระการเรียนรู้แกนกลางและท้องถิ่นตามที่

กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 สาระการเรียนรู้ ที่แต่ละสถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

การจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติ มีการนำภาษาไปใช้ได้จริงตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมายโดยมีเป้าหมายอยู่ที่การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริง (กรมวิชาการ, 2545 : 20) ด้วยเหตุนี้ การสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน ได้หันมายึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยยังคงให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ใช้สื่อความหมาย ดังที่ ลิตเติลวูด (Littlewood, อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2545 : 109) กล่าวไว้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแค่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ ในชีวิตจริงผู้เรียนต้องสัมผัสกับการ สื่อสาร ซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย

ดังนั้น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาที่คุ้นเคยนั้นไปใช้ได้ คำกล่าวนี้อาจสอดคล้องกับกับความเห็นของวิดโดว์สัน (Widdowson, อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2545 : 109) ที่ว่า ความสามารถในการเรียบเรียงประโยค มิใช่เป็นความสามารถในการสื่อสาร การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสามารถใช้ประโยคได้หลายชนิดในโอกาสต่าง ๆ กัน เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถาม-ตอบ การขอรับรอง การออกคำสั่ง เป็นต้น ความรู้ในการแต่งประโยคเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า ความรู้ความเข้าใจภาษาเท่านั้น ซึ่งอาจจะ เป็นประโยชน์อยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้เกิดประโยชน์มากที่สุดก็ต้องสามารถนำความรู้ในการใช้ประโยคไปใช้ให้เป็นปกติวิสัยได้ตามโอกาสต่าง ๆ ของการสื่อสาร (กรมวิชาการ, 2545 : 109) สำหรับหลักการทั่วไปของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นที่การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา (Use) ตามความมุ่งหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ และแม้จะให้ความสำคัญแก่ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) แต่ก็มีได้ละเลยเรื่องความถูกต้องของภาษา (Accuracy) แต่อย่างใด การเรียนการสอนในแนวนี้นี้จึงเน้นการทำกิจกรรมเพื่อฝึกการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงให้มากที่สุด โดยฝึกในลักษณะทักษะสัมพันธ์ (Integrated skills) หรือทักษะรวม โดยผู้สอนนำกิจกรรมมาให้ผู้เรียนฝึก (สมิตรา อังวัฒกุล, 2535 : 111)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และความเข้าใจในวัฒนธรรมภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนตามปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในวัฒนธรรมภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการสอนตามปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา
 - 1.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาวิชา ภาษาต่างประเทศ (อ 31101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 เรื่อง ดังนี้
 - 1.1.1 การทักทาย (Greeting)
 - 1.1.2 การอำลา (Leave – taking)
 - 1.1.3 การแนะนำ (Introducing)
 - 1.1.4 การกล่าวขอบคุณ (How to thank people)
 - 1.1.5 การขอโทษและยกโทษ (Apologies and forgivenesses)
 - 1.1.6 การเชื้อเชิญและตอบรับคำเชื้อเชิญ (Invitations and responses)
 - 1.1.7 การเสนอให้ความช่วยเหลือ (Offering)
 - 1.1.8 การขอร้อง (Requests)
 - 1.2 ระยะเวลาในการทดลองครั้งนี้ ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลาที่ใช้ใน การทดลองทั้งหมด 12 ชั่วโมง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็น
 สามเณร จำนวน 564 รูป จากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4 จังหวัด
 นครสวรรค์ จำนวน 8 โรง สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2549

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็น
 สามเณร ปีการศึกษา 2549 จากโรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษาวัดโพธาราม ตำบลปากน้ำโพ
 อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งกำลังศึกษา
 อยู่ในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 64 รูป แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 32 รูป กลุ่มควบคุม
 จำนวน 32 รูป ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

- (1) การสอนโดยวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- (2) การสอนตามปกติ

3.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร คือ

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
- (2) ความเข้าใจในวัฒนธรรมภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนโดยวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาให้ใช้สื่อสารสื่อความหมายกับบุคคลอื่น ๆ ได้ถูกต้อง
 ตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 (Introduction) ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice)
 ขั้นที่ 4 ขั้นวัดผลและประเมินผล (Evaluation)

2. ความเข้าใจในวัฒนธรรมภาษาอังกฤษ หมายถึง ความเข้าใจในมารยาทและ
 ขนบธรรมเนียมภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในการสื่อสารที่
 ปรากฏในถ้อยคำ และการใช้ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำในการสื่อความหมาย โดยวัดจากแบบทดสอบ
 ความเข้าใจในวัฒนธรรมอังกฤษในหัวข้อต่อไปนี้ คือ มารยาทในการทักทาย มารยาทในการ
 ออลา มารยาทในการแนะนำ มารยาทในการกล่าวขอบคุณ มารยาทในการขอโทษและยกโทษ
 มารยาทในการเชื้อเชิญและตอบรับคำเชื้อเชิญ มารยาทในการเสนอให้ความช่วยเหลือ และ

มารยาทในการขอร้อง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ได้ในสถานการณ์จริง ซึ่งหมายถึงเอาความสำเร็จหรือความสามารถในการเรียนที่ต้องอาศัยทักษะหรือความรอบรู้ในวิชาภาษาอังกฤษ โดยวัดได้จากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การสอนตามปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2544

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเกิดประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษด้านการฟังและพูดดีขึ้น
2. ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในวัฒนธรรมภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูภาษาอังกฤษในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร